

សិលាចារឹកទួលក្ដីក្នុង

ក្ដីក្នុង ជាឈ្មោះស្ថានីយបុរាណមួយ ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅក្នុងភូមិឈើទាល ឃុំឫស្សីស្រស់ ស្រុកពាមជ័រ ខេត្តព្រៃវែង។ កំណត់សម្គាល់ស្ថាននាម ដែលសម្គាល់ដោយពាក្យថា "ក្ដី" នៅក្នុងសង្គមខ្មែរមានស្ថាននាមជាច្រើន ដូចជា ក្ដីអង្គ ក្ដីក្នុង ក្ដីតាកុយ ជាដើម។ ក្ដី ច្រើនសម្គាល់ដីខ្ពស់ ឬទីទួលមិនលិចទឹក។ បើពិនិត្យបន្ថែមទៀត ក្ដីច្រើនតែសម្គាល់ទីតាំងទួលខ្ពស់ ជាអតីតសំណង់បុរាណ ឬប្រាសាទចាស់ដែលបានបាក់បែកអស់ ដោយបន្ទាល់នូវវេទនាសម្ព័ន្ធមួយចំនួន ហើយក្ដីក៏សម្គាល់ដល់វត្តអារាមខាងព្រះពុទ្ធសាសនាដែរ ជួនកាលទួលខ្ពស់ក៏ហៅថា ទួលក្ដី ។

នៅទីតាំងទួលក្ដីក្នុងនេះមានការរកឃើញសិលាចារឹកមួយផ្ទាំង ចារឹកនៅលើថ្មភក់ចារឹក ជាភាសាខ្មែរ។ យោងតាមព័ត៌មានពីអ្នកស្រុកដែលរស់នៅក្បែរស្ថានីយនេះបានឱ្យដឹងថា កាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩ មានមនុស្សចម្លែកម្នាក់ មិនដឹងថាមកអំពីភូមិណានោះទេ បានយកគ្រឿងតង្វាយមាន ទៀន ធ្នូប ជាដើមមកដបន់ស្រន់នៅលើទួលក្ដីក្នុង ហើយបាន ដឹកដី។ អ្នកស្រុកក៏បានដើរទៅមើល ហើយគ្រាន់តែអ្នកស្រុកទៅជិតដល់ បុរសនោះក៏រត់បាត់ទៅ។ ពេលទៅដល់ក៏បានឃើញថ្មមួយដុំវែង ដែលបុរសនោះបានដឹកស្ទើរបានទៅហើយនោះ នៅលើផ្ទាំងសិលានោះ មានចារឹកអក្សរ។ បន្ទាប់មកមានព្រះសង្ឃមួយអង្គ ដែលគង់នៅវត្តក្បែរខាងទួលអង្គនោះ បានថតរូប និងបញ្ជូនមកឱ្យស្រមណនិស្សិតមួយអង្គនាម ចាន់ ឈាន់ គង់នៅវត្តព្រះពុទ្ធមានបុណ្យ ហើយលោកក៏បានផ្ញើមកឱ្យខ្ញុំបន្តទៀត។ លុះដល់ថ្ងៃទី១៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩ ខ្ញុំ និងស្រមណនិស្សិត ចាន់ ឈាន់ បានធ្វើដំណើរទៅកាន់ទីនោះ ដើម្បីធ្វើសំណោរផ្ដិតយកមកសិក្សាស្រាវជ្រាវ។

សិលាចារឹកនេះបាក់ជា ២ កំណាត់ មានការរលុបបាត់ទិន្នន័យមួយចំនួនផង។ នៅក្នុងសិលាចារឹកនេះមានចុះកាលបរិច្ឆេទឆ្នាំ៨២០ស.ក. ត្រូវនឹងឆ្នាំ ៨៩៨ គ.ស. ថ្ងៃ៥រោច ខែអាសាធ ។ ក្នុងអត្ថបទចារឹកនេះបានបញ្ជាក់ដល់បទបញ្ជាមួយដល់ មន្ត្រីចំនួន ៤ នាក់ ដែលមានដូចជា៖

- ១. កំស្ដែងអញ្ជីគ្រើនរាជិបតិវម្មី
- ២. ក្លោញីគ្រើ..បរាយុធ
- ៣. ម្រតាញីគ្រើមហេន្ទ្រាទិត្យ
- ៤. ម្រតាញីគ្រើមថន។

យោងតាមប្រភពសិលាចារឹកនេះមិនបានបញ្ជាក់ដល់ព្រះនាម អ្នកចេញបទបញ្ជានោះទេ ដោយគ្រាន់តែបញ្ជាក់ជាឋានន្តរនាមថា "មានព្រះអាជ្ញាធូលិជេងីព្រះកំស្ដែងអញ" (មានព្រះរាជ

អត្ថបទដោយ៖ កំ វណ្ណារ៉ា

អត្ថបទ៖ សិលាចារឹកទួលក្តីក្នុង

អាជ្ញាធូលីជេងព្រះកំស្តេងអញ តែប៉ុណ្ណោះ ដែលជាឋានន្តរនាមកំពូលមួយបន្ទាប់អំពីព្រះមហាក្សត្រ។ ដូច្នេះអ្នកចេញបទបញ្ជាអាចជាសមាជិករាជវង្ស ឬមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ ឬអាចជាអនាគតព្រះមហាក្សត្រ។ ក្នុងលក្ខណៈជាទូទៅព្រះមហាក្សត្រដែលកំពុងសោយព្រះរាជសម្បត្តិ មិនមានឋានន្តរនាមជាកំស្តេងនោះទេ គឺមានត្រឹមតែ "អាជ្ញាធូលីជេងព្រះកម្រតេងអញ" តែប៉ុណ្ណោះ។ នៅក្នុងសិលាចារឹកលេខ K.1151 មានបញ្ជាក់ដល់អនាគតព្រះមហាក្សត្រ គឺព្រះបាទស្រីរាជេន្ទ្រវរ្ម័ន មិនទាន់គ្រងរាជសម្បត្តិទ្រង់មានឋានន្តរនាមថា "ធូលីជេងកំស្តេងអញត្រីរាជេន្ទ្រវរ្ម័ន" ។

ម៉្លោះហើយ អ្នកចេញឱង្ការនេះទំនងជាមន្ត្រីកំពូលម្នាក់ ដែលបានចេញបទបញ្ជាជូនដល់មន្ត្រីទាំង៤នាក់ ឱ្យនាំបន្ទូលទៅដល់ "វាបទេងបំប៉ា, វាបអស" ដែលមកធ្វើអំណោយ តង្វាយ ការសាងសង់សមិទ្ធផលនានាក្នុងទេវស្ថាននេះ។ ក្នុងសិលាចារឹកនេះបានបញ្ជាក់ដល់ស្ថាននាមនេះថា "ស្រុកប្រះកម្រតេងអញគង្គរហុរ" ដូច្នេះ ពាក្យថា "សង្ក័រហុរ" នេះទំនងជាឈ្មោះដើមរបស់ទួលអង្គក្តីក្នុងនេះឯង។ សង្ក័រហុរ សម្តៅដល់ប្រាសាទ ឬទេវវិមានរបស់ព្រះសិវ ព្រោះសង្ក័រក៏ជាព្រះនាមមួយរបស់ព្រះសិវដែរ។

ក្រៅពីនេះ តាមរយៈសិលាចារឹកនេះយើងអាចស្គាល់ស្ថាននាមមួយចំនួនដូចជា៖

- ១. ស្រុកសង្ក័រហុរ
- ២. ស្ទឹងស្រងៃ
- ៣. បឹងថ្មពោញ។

អត្ថបទពាក្យចារឹក

- ១. ៨២០ គក បញ្ចមិ
- ២. រោច អាសាធិ ធុរាជ ព្រះ
- ៣. [អាជ្ញា] ធូលីជេង ព្រះកំស្តេង អ
- ៤. [ញី]ត កំស្តេង អញ ត្រីនរាជិបតិវរ្ម័ន
- ៥. នុ ក្លោញ ត្រី.បរាយុជ នុ ម្រ
- ៦. តាញ ត្រីមហេន្ទ្រានិស្ស នុ ម្រតាញត្រី
- ៧. មថន កថាព្រះអាជ្ញាធូលីជេង ព្រះ
- ៨. [កំស្តេង] អញ ត វាប ទេង បំប៉ា វាប អស ទេ
- ៩. មោក អាយ ប្រសាទ ទេស្រុក[ព្រះកម្រតេ]
- ១០. ធី អញ គង្គរហុរ មនិ .....

អត្ថបទដោយ៖ កំ វណ្ណារ៉ា

អត្ថបទ៖ សិលាចារឹកទួលក្តីក្នុង

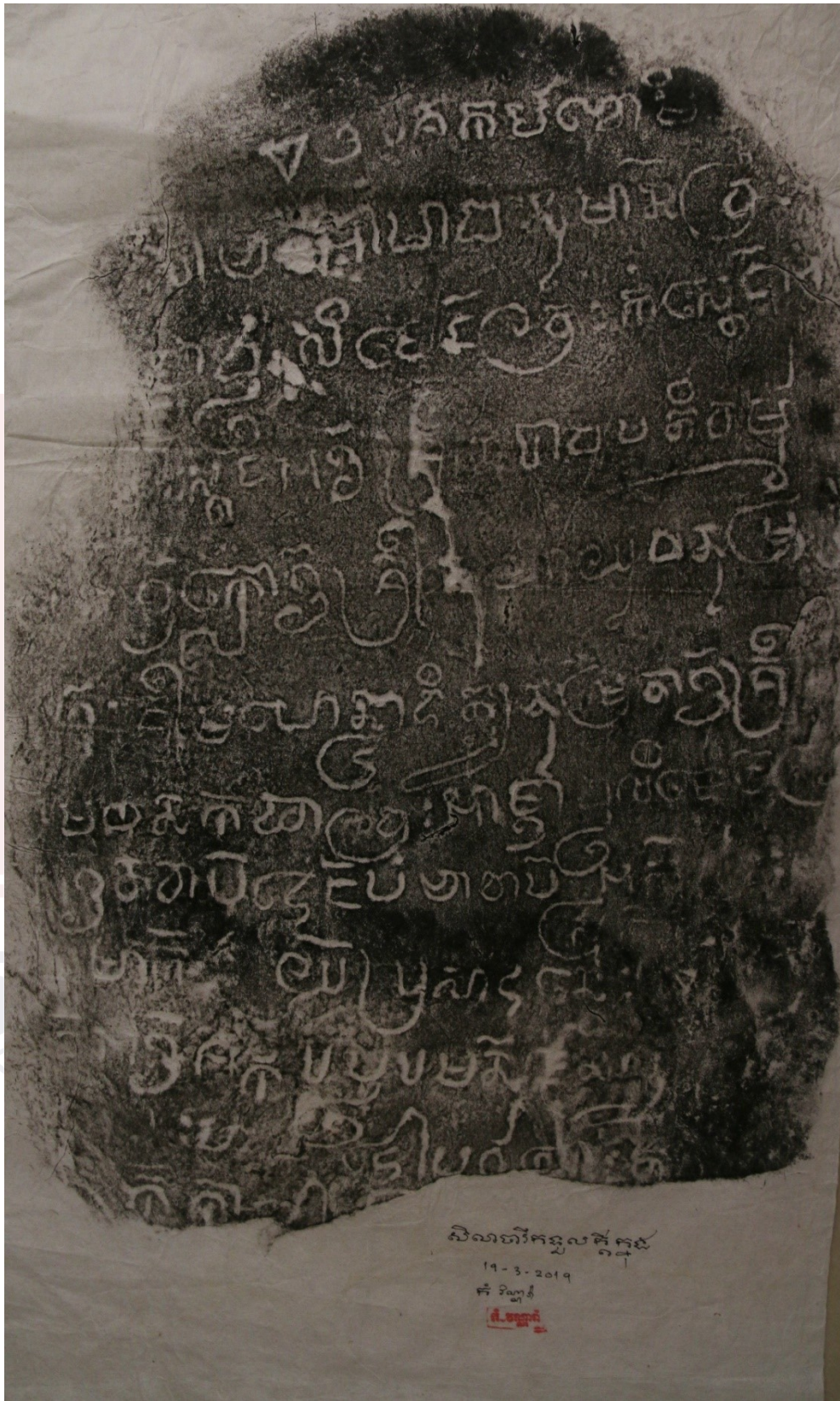
- ១១. នេះហា ទៅប្តីល្ងោះ .....
- ១២. កិកា..... [ឧ]ក្សិណាសស្ស ស្តុក
- ១៣. .... [អំ]រី ត នេះហា ទៅ បតិម
- ១៤. .... ធួងសង្កេយ អំរី ត
- ១៥. ....នេះហា ទៅ ឧត្តរ ឥស្ស
- ១៦. ....បឹង ជួរពេញ

បំណកប្រែ

(១-១០) នៅក្នុងឆ្នាំ៨២០ស.ក. (ត្រូវនឹង៨៩៨គ.ស.) ថ្ងៃ៥រោច ខែអាសាធ មានព្រះរាជ អាជ្ញាធូលីជើងព្រះកំសែងអញដល់កំសែងអញស្រីនរោតិបតិវម៌ ក្លោញស្រី..បរាយុធ ម្រតាញស្រី មហេន្ទ្រាទិត្យ ម្រតាញស្រីមថន ដើម្បីនាំកថា(ព្រះឱង្ការ)ព្រះអាជ្ញាធូលីជើងព្រះកំសែងអញទៅ ដល់វាបទេងបំបំ, វាបអស, ឱមកប្រសាទ (ប្រទានតង្វាយ) នេះស្រុកព្រះកម្រតេងអញសង្ករុបុរ។

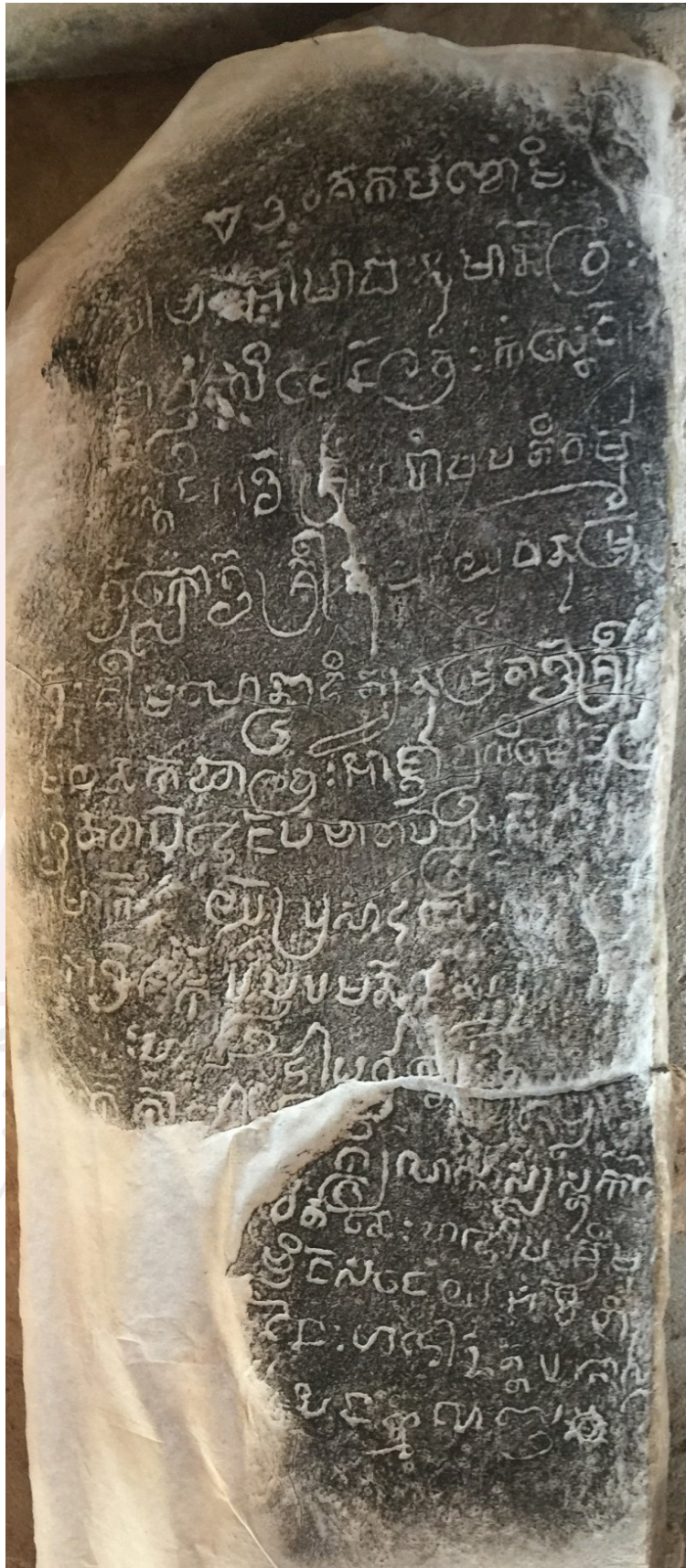
(១០-១៦). នេះ ....(ជាតង្វាយ) នេះ ទៅខាងទិសបូព៌ (ខាងកើត) រហូតទៅដល់ .....ខាង ទក្សិណ (ខាងត្បូង)អស់ ស្តុក .....ចាប់អំពីកន្លែងនេះទៅដល់ទិសបស្ចឹម (ខាងលិច) ..... ស្ទឹង ស្រងៃ ចាប់អំពីនេះទៅ ..... នេះទៅឧត្តរ (ទិសខាងជើង) អស់.....បឹង ជួរពេញ។

រូបលេខ១៖ សំណៅផ្តិតសិលាចារឹកទួលអង្គក្តីក្នុង (ដោយ៖ កំ វណ្ណារ៉ា និង ឈាន់)

អត្ថបទដោយ៖ កំ វណ្ណារ៉ា

រូបលេខ២៖ សំណៅផ្តិតសិលាចារឹកទួលអង្គក្តីក្នុង (ដោយ៖ កំ វណ្ណារ៉ា និង ឈាន់)

អត្ថបទដោយ៖ កំ វណ្ណារ៉ា